

Bertel Dahlgaard: Jeg skal angaaende det foreliggende Lovforslag indskrænke mig til at henvise til de Udtalelser, jeg fremsatte, da det samme Lovforslag i Rigsdagssamlingens første Afdeling var til første Behandling — mine Udtalelser findes i Folketingstidende, Sp. 953.

Den Udvalgsbehandling, der dengang paabegyndtes, bør jo nu fortsættes, og der bliver her god Lejlighed til ogsaa at undersøge og behandle de Spørgsmaal, som den højtærede Minister løseligt berørte i sin sidste Fremsættelsestale. For saa vidt angaar Ministerens kritiske Bemærkninger angaaende de Fragtbesparelser, der opnaas ved at sejle gennem Thyborøn ind til de vestlige Limfjordshavne i Stedet for at runde Skagen, synes Ministeren ikke at have bemærket den særlige Forklaring, jeg i min Tale dengang gav paa, at specielle Forhold medfører, at Besparelserne kan blive saa store, som jeg har anført. Det er ikke noget, der kan imødegaaes — som den højtærede Minister søger at gøre det — ved at angive Tilfælde, hvor Fragten fra England til Stubbekøbing har været lige saa stor som til Limfjorden; men alt det bliver der jo nok Lejlighed til at klarlægge under Lovforslagets videre Behandling.

Jeg haaber, at Udvalget — og jeg tvivler ikke om, at det vil det — vil vise al Fordomsfrihed ved Behandlingen af denne Sag, men jeg kunde ogsaa tænke mig, at Udvalget til Gengæld forventer at møde den samme tiltalende menneskelige Egenkab hos den højtærede Minister.

Hoff: Det foreliggende Lovforslag maa betegnes som noget i enhver Henseende ganske enestaaende. Det kan nemlig ikke nægtes, at den allervæsentligste Grund til, at man har fremsat et Forslag som dette om Sikring af Limfjordstangerne, er, at man vil sikre Thyborøn By imod at blive opslugt af det graadige Vesterhav, og for at redde Thyborøn By anbefaler man saa en Løsning, som ganske vist vil redde den Strimmel Land, Thyborøn By ligger paa, men som samtidig paa absolut uigenkaldelig Maade vil borttage enhver Mulighed for Eksistens for den By, man vil redde. Det bliver med andre Ord noget i Retning af den klassiske Vittighed om Operationen, der lykkedes, og Patienten, der døde. Konklusionen af det foreliggende Forslag er altsaa, at man for at redde Thyborøn fra Havet ønsker at gøre Stedet, hvor Thyborøn By ligger, til en øde Sandstrækning, og saa foreslaar man de Mennesker, som bor i Thyborøn, at de kan flytte til Hanstholm,

naar Hanstholm Havn engang er blevet gjort færdig.

Se, dette at man har valgt en saadan Hestekur for at redde Tangerne ved Thyborøn, gør, at selv om Lovforslaget og Kommissionbetænkningen ser ud, som om der ikke var noget at indvende imod dem, ser ud, som om dette var den eneste Mulighed, faar man Lyst til at gaa Sagen meget grundigt efter i Sømmene for at se, om det dog kan være rigtigt, at det skal være nødvendigt at ødelægge Thyborøn for at redde Thyborøn.

Det Forslag, som her foreligger, benævnes Forslag til Sikring af Limfjordstangerne, men det er i Virkeligheden noget meget mere dybtliggende. Det burde maa ske snarere hedde Forslag til en endelig og uigenkaldelig Afgørelse af Spørgsmaalet om eller Stridighederne om Vestkysthavnene; for hvis man virkelig vil forstaa Rækkevidden af det Forslag, her er fremme, maa man se det paa Baggrund af det gennem mange Aar standende Stridsspørgsmaal om Anlæg af Havne paa Vestkysten, og jeg vil derfor tillade mig i korte Træk at gennemgaa Vestkysthavnearlæggenes Historie.

Som bekendt var det saadan, at dengang Esbjerg Havn blev bygget, eksisterede der ikke noget i Retning af en Havn paa hele Vestkysten og Skagerakkysten fra Esbjerg til Skagen. I Aarene fra 1862 til 1882 fremkom der en Række forskellige Forslag til Havnearlæg paa Vestkysten, hvor man savnede Havne, men det eneste Resultat var, at der i 1879—80 blev bygget en Læmolé ved Hirtshals. Den er blevet udvidet to Gange, men det var det eneste, der skete, bortset fra at der var nedsat nogle Kommissioner, der kom med forskellige Betænkninger, som aldrig blev ført ud i Livet. Der blev nedsat en Kommission i 1882, som udarbejdede Forslag til en Fiskerihavn ved Harboøre og en ved Hirtshals, og senere hen, i 1897, blev der nedsat en Kommission, som fik til Opgave at udarbejde Forslag til Havne ved Hirtshals, Sandnæshage, Hanstholm og Klitmøller. Men alt dette blev ikke til noget, og der skete i Realiteten ikke noget i Spørgsmaalet om Vestkysthavnene.

I 1913 blev det fra Vandbygningsdirektoratets Side erklæret, at Anlægget af en egentlig Vestkysthavn, det vil sige en Havn, som skulde ligge paa Strækningen mellem Hanstholm og Esbjerg, var økonomisk uoverkommelig, idet man maatte ud paa overst 8 Meters Vanddybde, og det vilde overslagsmæssigt medføre Udgifter paa et halvt Hundrede Millioner Kroner, og des-